

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnäisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tilaist The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

Tilauksenhinnat Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00

Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR,

Box 99, Astoria, Oregon.

Entered as second-class matter July 18, 1911, at the Postoffice at Astoria, Ore., under the Act of March 3, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States

One year \$1.75. Six months \$1.00

In Canada

One year \$2.00. Six months \$1.15

Toimitus:

ANNA LEPPÄNEN

Box 99, Astoria, Oregon.

Tilausryntäys alkanut

Toverittaren tilausryntäyksen ensimmäisinä viitenä päivänä on uusia tilauksia saapunut jo seuraavasti:

Koko vuoden tilauksia 32

Puolivuoden tilauksia 15

Yhteensä 47

Uudistuksia on saman ajan sisällä tulleet:

Koko vuosikerralle 22

Puolivuosikerralle 5

Yhteensä 27

Nämä numerot eivät vielä ole suuria. Mutta ryntäystä onkin vasta ollut muutaman päivän. Konttoriin ovat ehtineet saapua tilaukset vain lähimmästä ympäristöstä, jossa muutamat osastot ovat ehtineet järjestää ryntäyksen. Ja ennenkuin äärimmäisestä idästä

Nuoriso ja amerikalaisuus

Kirj. Harry Games ja George Oswald
(Jatk.)

Kaunistuttavia koulutilastoja.

Sivistyksen rajottamisen aiheuttavien olosuhteiden vaikutukset ovat huomattavasti sopuisuudessa vähemmän tietomäärän antamisen kanssa. Mitättömän pienet osa työllisten lapsista kykenee läpikäymään alkeiskoulun ja siirtymään toisen asteen kouluihin. Suuri enemmistö on pakotettu jättämään koulunsa aikaisin, kuten seurava Yhdysvaltain Relation Committee virallinen selvitys osoittaa:

"Vähin opetusmäärä, minkä jokaisen lapsen olisi saatava, on epäilemättä kansakoulun oppijakso. Tilastot kuitenkin osoittavat että ainoastaan yksi kolmas osa lapsista kansakoulunsa loppuun opettavat tämän oppijakson ja vähemmän kuin 10 prosenttia korkeakoulun. Niistä, jotka poistuvat kesken, ovat kaikki yksinomaan työllisten lapsia, jotka, niin pian kuin he saavuttavat työ-ikäin, kypsymättöminä, puutteellisesti harjaantuneina ja ilman minkäänlaista käytännöllistä tietoa heitetään teollisuus-elämän pyörteisiin. Jokaisessa niissä neljässä kaupungin koulussa, jossa työllistöllinen toimisto on tutkimuksensa toimittanut, enemmän kuin 75 prosenttia lapsista lopettaa koulun ennen 7. luokan pääsyään."

Tässä tulokseen mainittu opetuksen supistamisen seurauksena seuraavat selkät, joita kosketaan Illinoisin geenaatin pahantapaisten valvojakomitean kertomuksessa:

"Että tuhannet tytöt ovat pakotetut menemään teollisuuteen palkkatyöläisiksi isänsä alhaisen palkan vuoksi; että he erotetaan kotinsa vaikutuksesta liian varhaisella iällä, että

ensimmäiset tulokset ehtivät perille, kuluu parisen viikkoa. Ylläesitettyjen numeroiden perusteella voimme sanoa, että ryntäyksestä tulee vilkas kilpailu.

Ryntäyksen aikana saavat naisjaostot käytännöllistä työtä aatteemme levittämiseksi. Astorian naisten komitean jäsenet ovat ilmoittaneet lehden asiamiehiksi. Osaston kokouksessa laajennettiin kirjallisuuskomitean jäsenmäärää ryntäyksen ajaksi. Tätä esimerkkiä voivat toisetkin naisten komiteat seurata. Ja sen lisäksi paikallisia oloja silmällä pitäen jakaa piirit, niin että jokaisessa talossa, jossa suomalaisia asuu, tulee varmasti käydyksi. Sunnuntai koulut ja ihanneliitot, sikäli kuin jälkimäisiä nyt kesän aikana on toiminnassa, voivat menestyksellisesti järjestää kilpailuja. Näin saamme tungetuksi yhä enemmän porvarillisen kirjallisuuden suomalaistenkin työläisnaisten pöydiltä ja tarjotuksi heille sellaista lukemista, josta on sekä hyötyä että huvia.

Suomen eduskuntavaalit

Suomesta saapuneiden tietojen mukaan on Suomen Sosialistinen Työväenpuolue voittanut heinäkuun 1-3 p:nä toimitetussa vaaleissa 27 edustajapaikkaa, sosialidemokraattien saadessa enää vain 57 edustajapaikkaa. Sosialidemokraattinen puolue sai näin ollen niissä vaaleissa suurimman tappion kuin mikään muu puolue. Sosialistisen Työväenpuolueen äänestäjien piivä voima oli kaupungeissa, kun sosialidemokraattien äänestäjien enemmistö oli maaseudulla, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta.

he ovat vajavaisesti koulutettuja ja riittämättömästi suojeltuja ja että usea heistä joutuu ammattihaureusjärjestelmän uhriksi."

Todellinen tieto, jota kouluissa saadaan, on jokseenkin vähäarvoinen. Suurin osa koulunsa mence kapitalistisen propagandan jakamiseen perusajattelun ja teknillisten tietojen yhteydessä.

Koulut.

Koulu on kapitalistiluokan tukikohta sen oppien ja ihanteiden opettamiseksi. Että kapitalistit kontrolloivat koulut kaikissa sen eri haara-alueissa, on tosiseikka, joka voidaan todistaa. Yhteys kapitalistien kanssa on julkean ilmeinen.

Miten kouluja kannatetaan? Toiselta puolen veroilla (jota luullaan ainoaksi kannatuksiksi). Toiselta puolelta kouluja rahastetaan erittäin suuressa määrin "lahjotuksilla". Viralliset hallituksen tilastot paljastavat seuraavia mielenkiintoisia selkokoja: Yhdysvalloissa on 90 oppilaitosta, joista jokainen saa \$1,000,000 ja siltäkin yli lahjotuksia. Sitäpaitsi on 2,530 koulua, joista jokainen saa \$50,000-1,000,000. Varmudella voimme vakuuttaa, että nämä numerot ovat uskottavia ja arvatavasti pienemmiksikin arvioitu, sillä summat ovat epäilemättä suuremmat. Samoin myös on uskottavaa, että "lahjoja" saavien koulujen luku on paljon suurempi kuin mitä viralliset numerot osoittavat.

Nämä "lahjotukset" (jotka itsestään ovat lahjuksia) kumoamattomasti todistavat sen, että kapitalistit tunnustaa oppilaitosten luonteen muokkaan vaikutuksen tärkeyden, kannattavan niitä tieltoisesti.

Kuinka nuorisoa opetetaan.

Whartonin Finance and Economy koulun, joka kuuluu Pennsylvanian yliopistoon, perusti Joseph Wharton. Alkuperäinen lahjotus käsitti noin

Miten äännet jakautuvat eri kaupungeissa, selviää seuraavasta:

	Sos. T. P.	Sos.-dem. p.
Helsinki	13,678	9,170
Vaasa	1,421	261
Kuopio	1,857	279
Oulu	1,904	395
Lahti	520	325
Iisalmi	103	90
Turku	3,348	1,695
Rauma	442	330
Pietarsaari	595	238
Kajaani	403	120

Sosialidemokraattien suurimpia tukikohtia kaupunkilaisten äänestäjien keskuudessa olivat seuraavat kaupungit:

	Sos.-dem. p.	Sos. T. P.
Vilpuri	1,226	215
Tampere	5,823	1,306
Hämeenlinna	488	103
Kotka	1,015	695
Savonlinna	218	53
Lappeenranta	150	63
Hamina	216	12
Mikkeli	221	30
Joensuu	329	4
Pori	1,242	750

Edelläkolevissa taulukoissa on vain muutamia esimerkkejä siitä, millä palkkakummilla kummallakin puolueella on suurimmat joukkonsa. Yhteensä lasketuna on Sosialistinen Työväenpuolue saanut kaupunkilaisten äänestäjiltä 3,000 ääntä enemmän kuin Sosialidemokraattinen puolue.

Toistaiseksi ei ole vielä lopullisia tietoja siitä, ketkä ovat tulleet valituiksi Sosialistisen Työväenpuolueen edustajiksi. Ennakkotietona kuitenkin kerrotaan jo, että valituiksi ovat tulleet ammattijärjestön puheenjohtaja Matti Väisänen, puuseppä Kalle Kankari, metallityöläinen H. J. Longstrom, konttoristi Elin Fagerholm, vahtimestari A. Kallio, H. J. Mäkinen, pienvilj. J. Westerlund, ajuri T. Aroinen, asoitsija Frans Hillos, Ville Vainio, opettaja H. Pulkkinen, toimittaja P. Nurminen, K. Toppinen, kättö Emmi Mäkelin, toimitsija Lempi Tuomi, kutoja Hilda Hamunen,

\$100,000. Vaikka tämä koulu oli ajettu opettamaan "talous- ja finanssietoita", ovat sen lahjottajat pakottaneet opettajansa spesifisioimaan (ja kapitalisoiimaan) opinkappaleet vain sanoissa mutta teoissa, kuten osottaa seuraava ote eräästä kirjeestä, jota seuraa esitys lahjotuksesta. Luetteluaan ne paremmuudet ja sen tarkotuserän, jotka hänen koulullaan, on perustaja esittänyt muutamia yleisiä periaatteita, joita opetuksessa on noudatettava erikoisissa aineissa ja joiden joukossa on seuraava:

"Nykyisen teollisuuden tarve järjestää se yksityisten johtajien tahi työnantajain johdon alaiseksi, suuria määriä pääomia sekä lanjoja joukkoja työlläisiä ja kurni ylläpitäminen jälkimäisten joukossa."

Tämä asiakirja on vain yksi esimerkki. Saman sisällöisiä seuraa melkein jokaista lahjotusta. Sen luokaluonne on ilmeinen. On kysymyksessä puhtaasti kapitalistinen propaganda, jonka ytimenä on ilmi-tuoda, 1) että työlläisen tulee yksilönä aloittaa "menestyksen portaiton" pohjalta, ja tarkasti noudattamalla kapitalistista moraalia ja siveysoppia, kuten rehellisyyttä, lainkuullaisuutta ja kuuliaisuutta ("poosujansa" kohtaan), hän voi kiivetä portaita myöten kapitalistien pariin; 2) työlläisten katsantokannan saattaminen sopuisuuteen militaristisen poliittikan kanssa, joka päätyy lainkuullaisuuteen ja kapitalistien sekä heidän riis-to- ja vallatussotien tukemiseen; 3) että kapitalistien on "johdettava" teollisuutta ja sen mukaan myös yhteiskuntaa, koska heillä on muka "paremmat" aivot.

Se yrittää myöskin puolustaa kapitalistia heidän saalistaessaan suunnattomia voitto-osinkoja rahojen "sijoittamisensa" kautta teollisuuteen, tekemättä hitutakaan hyödyllistä työtä, samaan aikaan kun työlläiset saa-

K. O. Lampinen, Y. Valkama, A. Rytkönen, A. J. Nahkala, P. Kemppi, A. Kivistö, J. Enqvist, pienvilj. A. Kaarne, kutoja Laura Numminen ja V. Hannula. Yhden edustajan nimi puuttuu vielä tästä luettelosta.

Kuten edellämainituista nimistä selviää, on edustajain joukossa viisi naisedustajaa, joka on lahduttava selkka ja osoittaa, että naistoverimme Suomessa laannistumattomin voimin kulkevat eteenpäin taistelun tietä. Sosialistisen Työväenpuolueen äänimäärä olisi todellisudessa ollut paljon suurempi, jos kaikkilla sen kannattajilla olisi ollut kansalaisoikeudet. Mutta me tiedämme, että tuhansilta työlläisiltä ne ovat ristetyt sen kautta, että valkoinen hirmuvallan julisti heidät kansalaisoikeutta vailla oleviksi. Sen lisäksi virum satoja työlläisiä valkoisen hirmuhallituksen vankiloissa. Ja siksi on Sosialistisen Työväenpuolueen saavutus niissä vaaleissa, joissa se esiintyi vasta ensi kerran, merkille pantava edistys Suomen työväestön vallankumouksellisuudessa.

Unkarin hirmuvallan uhrit

Samanlaisen, vieläpä monin kerroin järkyttävemmän hirmuvallan alaiseksi kuin joutui Suomen köyhälistö kansalaisuuden jälkeen, joutui heinäkansanamme, Unkarin köyhälistö vallankumouksensa jälkeen. Samoin kuin Suomenkin salot ja kunnat kakuivat kidutettujen toverittemme, veljemme, sisartemme, isiemme ja äittemme tuskaa huudosta, ovat Unkarin arot, kylät ja kaupungit täynnänsä porvarillisen hirmuvallan raakojen veritekojen kaamelta muistoja. Nimimerkki K. G. kirjottaa niistä hirmuista seuraavasti:

Unkarilaiset toverimme ovat käyneet läpi kärsimysten sarjan, jotka vetäivät vertoja keskiajan kidutuksi-

vat tuskin riittävästi hengen pitimikseen.

Kontrolli lahjotusten kautta.

Samallinen kontrollijuttu lahjotusten kautta on Chicagon yliopistossa. Tätä laitosta ovat sen alusta asti runsaasti rahastaneet öljyparonit, Rockefellerin omaisuus on otettu sinä etuttain. Vaikkapa ei olekaan käsillä numeroita lahjotuksista, joita Chicagon yliopistolle on annettu, ne kuitenkin nousevat monessa miljoonaa.

Kasvatustoiminnan alalla on Rockefellerin rahastolla rajottamaton vaikutus. Sen valta on rajaton. Kosketellessaan tämän laitoksen suunnatonta valtaa, Yhdysvaltain Industrial Relations Commissionin puheenjohtaja Walsh kertomuksessaan huudahtaa:

"Tämä laitos on kokonaan ulkopuolella sekä ylläpuolella hallituksen. Valta, jota se käyttää, on todellisudessa rajaton. Kysyin herra Rockefellerilta, voitaisiko laitoksen varoja käyttää lakonrikkuritoimiston perustamiseksi, johon hän vastasi myöntävästi."

Katsoen siihen, että tätä laitosta käytetään työväenluokkaa vastaan, on mielenkiintoista mainita, kuinka sitä ylläpidetään rahallisesti — mistä lähteistä nämä varat kiskotaan. Edellämainitussa kertomuksessa sanotaan presidentti Wilsonille:

"Varat, joilla Rockefellerin avustusrahasto on perustettu, ja joilla se ylläpidetään, ovat työlläisten palkkoja Amerikan teollisuudessa. Nämä palkat ovat pidätetyt taloudellisen painostuksen varjossa, lain rikkomuksen avulla, kavaluudella ja rikollisuudella, jota ovat harjoittaneet vuosikautia sen perustajat sekä moni heidän liikikumpaneistaan."

Rockefellerin avustusrahastosta lähetettiin v. 1921 Harvardin yliopistolle \$1,000,000. (Jatk.)